

Obrona twierdzy brzeskiej we wrześniu 1939 roku

Obrona twierdzy brzeskiej we wrześniu 1939 roku była jednym z najważniejszych i najkrwawszych epizodów kampanii wrześniowej. Twierdza brzeska była położona na skraju wschodniej granicy Polski, niedaleko granicy z Związkiem Radzieckim, co w połączeniu z strategicznym położeniem drogi do Lwowa, czyniło ją kluczowym punktem obrony kraju.

Obrona twierdzy brzeskiej rozpoczęła się 14 września 1939 roku, kiedy to niemieckie wojska dotarły do miasta. Niemieckie dowództwo zażądało poddania twierdzy, ale polskie wojska postanowiły bronić jej za wszelką cenę. W twierdzy znajdowało się około 4 tysięcy żołnierzy, którzy mieli do dyspozycji ciężką broń, w tym kilka dział przeciwpancernych i kilka czołgów.

Niemieckie wojska rozpoczęły ostrzał artyleryjski i bombardowanie lotnicze twierdzy, co spowodowało znaczne zniszczenia i straty wśród polskich obrońców. Niemieckie ataki trwały przez kilka dni, ale polscy żołnierze nadal stawiali opór i zadawali wrogowi duże straty.

Bitwa o obronę twierdzy brzeskiej miała miejsce podczas kampanii wrześniowej w dniach 14-17 września 1939 roku. W walce brało udział Zgrupowanie „Brześć” z niemieckim XIX Korpusem Pancernym. Następnie walki trwały 9 dni na obszarze jednego z fortów, gdzie batalion marszowy 82 pułku piechoty stawiał opór początkowo oddziałom niemieckim, a w końcowym okresie także sowieckim.

Twierdza brzeska została pierwszy raz zbombardowana przez Luftwaffe 2 września 1939 roku. W twierdzy znajdowały się bataliony marszowe 34, 35 i 82 pułku piechoty oraz inne jednostki wojskowe oraz mobilizowani rezerwiści, którzy

stawiali się doń z kartą mobilizacyjną. 11 września komendantem twierdzy i dowódcą jej obrony został mianowany generał Konstanty Plisowski, który zorganizował z dostępnych mu ludzi (ok. 2-2,5 tysiąca żołnierzy) zgrupowanie liczące sześć batalionów, w tym trzy piechoty, dwa wartownicze i jeden saperów, jeden dywizjon artylerii, dwie kompanie czołgów wolnobieżnych (30 czołgów FT-17), dwa pociągi pancerne (nr 53 i 55) i jedną baterię artylerii przeciwlotniczej. Obrońcy nie dysponowali natomiast bronią przeciwpancerną.

Niemiecki XIX Korpus Pancerny pod wodzą generała porucznika Heinza Guderiana miał za zadanie zdobycie miasta i twierdzy tak, aby nie dopuścić do połączenia się obecnych tam wojsk polskich z SGO „Narew”. Siły niemieckie przewyższały polskie odpowiednio w piechocie 2 razy, w czołgach 4 razy, w artylerii 6 razy.

14 września 77 czołgów z 10 Dywizji Pancernej próbowało wziąć twierdzę z marszu, lecz atak został odparty pomimo ciężkich strat po stronie obrońców. Kolejny szturm został przygotowany poprzez bombardowania z powietrza i ostrzał artyleryjski. 16 września 10 Dywizja Pancerna oraz 20 Dywizja Zmotoryzowana przystąpiły do nowego natarcia, lecz i ono zostało odparte. W tym szturmie śmierć poniósł między innymi adiutant Guderiana, a ranny został gen. Plisowski. W nocy z 16 na 17 września Plisowski wydał rozkaz opuszczenia twierdzy i ewakuacji do Terespoła.

Podczas odwrotu z twierdzy brzeskiej batalion marszowy 82 pułku piechoty pod dowództwem kapitana Wacława Radziszewskiego zajął skrycie fort Sikorskiego (Berga), którym osłaniał odwrót. Niemcy odkryli obecność polskich żołnierzy na forcie i zaoferowali im możliwość poddania się, ale polscy żołnierze odmówili. Fort Sikorskiego był następnie ostrzeliwany przez Niemców oraz oddziały sowieckie z 29 Brygady Pancernej dowodzonej przez pułkownika Siemiona Kriwoszeina, począwszy od 19 września. W nocy z 26/27 września polski oddział opuścił fort potajemnie.

Warto zaznaczyć, że w okresie powojennym, za czasów Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, propagowano przede wszystkim obronę twierdzy brzeskiej prowadzoną w 1941 roku przez Armię Czerwoną, a pomijano obronę przeprowadzoną przez Wojsko Polskie w 1939 roku.

Jeśli potrzebujesz pomocy w napisaniu referatu czy innej pracy, to polecamy serwis [pisanie prac](#) - prace pisane na (prawie) każdy temat